

ශ්‍රී ලාංකේය ග්‍රාමීය බෞද්ධ ජන සමාජය කෙරෙහි වෙළඳපොළ ආර්ථික ක්‍රමයේ බලපෑම: බළන්ගොඩ ඉඹුල්පේ, කරගස්තලාව ග්‍රාම නිලධාරී වසමේ බෞද්ධ ජනතාව ආශ්‍රයෙනි.

එච්. එම්. එස්. ප්‍රියනාත්
මහින්ද පතිරණ

සාරාංශය

මෙම පර්යේෂණ පත්‍රිකාවේ මූලික අරමුණ ශ්‍රී ලංකාවේ බෞද්ධ ජන සමාජය කෙරෙහි කොතෙක් දුරට වෙළඳපොළ ආර්ථික දර්ශනය බලපෑම් ඇති කර තිබේ ද යන්න ප්‍රායෝගික ව අධ්‍යයනය කිරීම යි. බෞද්ධ ආර්ථික දර්ශනයේ සඳහන් මූලික කරුණු එනම් ධනය ඉපැයීම, ධනය වැය කිරීම, ලද දෙයින් සතුටු වී අල්පේච්ඡ පීචිතයක් ගත කිරීම මගින් ලබන ලෝකික සැපතට කොතෙක් දුරට වෙළඳපොළ ආර්ථික දර්ශනය බලපෑම් ඇති කර තිබේ ද යන්න සොයා බැලීම සඳහා බළන්ගොඩ, ඉඹුල්පේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයේ කරගස්තලාව ග්‍රාම නිලධාරී වසමේ වෙසෙන බෞද්ධයින්ගෙන් ප්‍රශ්නාවලියක් මගින් තොරතුරු රැස් කෙරිණි. එකී දත්ත ප්‍රමාණාත්මක හා ගුණාත්මක මිණුම ආශ්‍රයෙන් විග්‍රහ කොට විස්තරාත්මක ව ඉදිරිපත් කර ඇත.

වෙළඳපොළ ආර්ථික රටාව තුළ ජීවත්වන බෞද්ධයෝ සිත පාලනය කර ගනිමින් තණ්හාව අඩුකර, දානය, ගිලය, භාවනාව වැනි ප්‍රතිපත්තිමය ප්‍රජාවන් මගින් සැපත කරා ප්‍රභූ වීමට උත්සාහ නො දරන බවත්, වෙළඳපොළ ආර්ථික රටාව තුළ ඉතා පහසුවෙන් කළ හැකි ආමිස ප්‍රජාවන් සිදු කරමින් බෞද්ධකම රැක ගැනීමට උත්සාහ දරන බවත් පෙනේ. ධනය ඉපැයීමේ දී ද තණ්හාව ප්‍රමුඛ කර ගෙන අසීමිත උද්‍යෝගය රැස් කිරීමට ප්‍රයත්න දරයි. ධනය ඉපැයීමේ දී එය ධාර්මික ද නැතහොත් එය අධාර්මික ද යන්න පිළිබඳ වැටහීම ඇතැම් බෞද්ධයින්ට නොමැත. ධනය වැය කිරීමේදී ද බෞද්ධකම වඩා වෙළඳපොළ ආර්ථික දර්ශනය ප්‍රබල වී ඇත. තරගකාරී

ලෙස අනෙකා පරයමින් භාණ්ඩ පරිභෝජනය කිරීමටත්, තමන් උපයන ආදායමට වඩා වැඩි වියදමක් දරමින් අසීමිත ජීවමානාවත් සංසිද්ධවාලීමටත් වත්මන් බෞද්ධයෝ බහුතරය පෙළඹී සිටිති. සාමාන්‍ය ජීවන තත්ත්වයක් ගත කිරීමට ප්‍රමාණවත් ධනයක් සහ වත්කම් පැවතියත් බොහෝ බෞද්ධයෝ ලද දෙයින් සතුටු නො වී අතෘප්තියෙන් ජීවත් වෙති. වෙළඳපොළ ආර්ථික ක්‍රමය වත්මන් බෞද්ධ ජන සමාජය ඉතා දැඩි ලෙස ආක්‍රමණය කර ඇති අතර එහි දී බෞද්ධයාගේ බෞද්ධකම යටපත් වී ඇත. වර්තමානයේ වෙළඳපොළ ආර්ථික රටාවක් මගින් සැපත සොයන බෞද්ධ ජන සමාජයක් පවතින අතර වෙළඳපොළ ආර්ථික ක්‍රමය තුළ නාම මාත්‍රික බෞද්ධකම පමණක් බෞද්ධ සමාජයේ දැකිය හැකි ය.

හැඳින්වීම

“නිබ්බානං පරමං සුඛං” යන්නෙන් බුදුන් වහන්සේ විසින් පෙන්වා දෙන ලද්දේ නිර්වාණය පරම සැපත ය යන්න ය. මේ අනුව පරම නම් වූ අති උත්කෘෂ්ඨය යන අර්ථය දෙන පදයට පිටු පසින් පවතින සැප පිළිබඳ අදහසක් ද ඒ මගින් ගම්‍ය වේ. බුදු දහමට අනුව පරම සැපත වූ නිවනට සාපේක්ෂ ව බෙදා ගත් සැපත ලෝකික හා ලෝකෝත්තර වසයෙන් දෙවර්ගයකි

(www.metta.lk/tipitaka/anguthara/sukhavaggo). ඒ අනුව තණ්හාව නැති කිරීම(Rahula 1959:35) මගින් ලබන සතුට ලෝකෝත්තර වසයෙන් ද ඊට මෙහා තිබිය හැකි අත් සියලු සංතුෂ්ටිකර අනුභූතීන් ලෝකික සැපත ලෙස ද විස්තර කළ හැකි ය. ඉතා ගැඹුරු දාර්ශනික අර්ථයකින් ලෝකය දුකැ යි පැවසූ බුදුන් වහන්සේ එහි ම යම් යම් තාවකාලික සුඛානුභූතීන් ඇතැයි ද පිළිගත්හ. අංගුත්තර නිකායේ එවන් සැප (සුඛානි) ලැයිස්තුවකට කුටුම්භ සම්පත්තිය, ප්‍රවාච්ජා සම්පත්තිය, ඉන්ද්‍රිය සම්පත්තිය යනාදී වසයෙන් දක්වා තිබේ(රාහුල 1959: 17-18). තව ද අත්පී සුඛය, හෝග සුඛය, අණන සුඛය හා අනවජ්ජ සුඛය වසයෙන් ද විශේෂයෙන් ගිහියා අරමුණු කර ගෙන දේශිත සැප වර්ග දක්වා තිබේ (www.urbandharma.org). කුටුම්භ සුඛය මගින් ගිහි සැපත

අර්ථවත් වන අතර, මේ අනුව බුදුදහම අනුගමනය කරන ගිහියාට හෘද සාක්ෂිය පළමු කොට නො ගෙන තම ජීවිතය පවත්වාගෙන යාමේ අවස්ථාව ආගමික වසයෙන් ලැබී තිබේ. කෙසේ වෙතත්, බුදුන්වහන්සේගේ අරමුණ වූයේ මිනිසා තිහි සැපත වෙතට ම තල්ලු කොට එහි ගිල්වා තැබීම නොවේ. එම සැපය වළඳන අතර ම ඔහු පරමාර්ථමය සන්තුෂ්ටිය වන නිවන වෙත යොමු කිරීම ඒකායන බලාපොරොත්තුව විය. එහෙත් නිවන අවබෝධ කර ගන්නා තෙක් මිනිසා දුකින් සිටිය යුතු නො වේ. ඉතා ප්‍රායෝගික යථාර්ථවාදී දාර්ශනිකයෙකු වූ ගෞතම බුදුන් වහන්සේ මෙසේ නිර්වාණාවබෝධය ලබන තුරු තම ජීවිතය පවත්වාගෙන යන මිනිසාට තම ජීවිතය වඩාත් සැපවත් කරගැනීමට අවශ්‍ය කරුණු සිඟාලෝවාද, ව්‍යග්ගපජ්ජ, පරාභව, වසල, කුප්පත්ත වැනි සූත්‍ර දේශනාවන්වල ඉදිරිපත් කර ඇත. මෙම සූත්‍ර තුළ මිනිසාගේ ආර්ථික, දේශපාලනික, සාමාජික, සංස්කෘතික, අධ්‍යාත්මික යන සියලු පක්ෂයන් වඩාත් සැපවත් හා හරවත් ලෙස සිදුකිරීමට අවශ්‍ය නියෝජනයන් ඇතුළත් ය.

හාන්ස් - ගුන්ටර් වාග්නර් තමාගේ On Buddhist Economics as a Sciences of Right Livelihood (www.buddhanetz.org) පවසන පරිදි බුදුදහම තුළ සැපය රඳා පවතින්නේ බාහිර ලෝකයේ තිබෙන වස්තූන් මත නො ව අපගේ ම ආධ්‍යාත්මයෙන් මතුවන අනුභූතියක් ලෙස ය. මේ අනුව පුද්ගලයාගේ දියුණුව ලෙස අර්ථ දැක්වෙන්නේ භාණ්ඩ හා සේවා තොගයක් අසීමිත ව පරිභෝජනය කිරීම නො ව ජීවිතය පවත්වාගෙන යාමට ප්‍රමාණවත් භාණ්ඩ හා සේවා තොගයක් පරිභෝජනය කිරීම හරහා ලබන අධ්‍යාත්මික තෘප්තිය ප්‍රමුඛ කරගත් දියුණුවකි (www.grossinternationalhappiness.org). එමගින් තවදුරටත් කියවෙන්නේ ගිජුකමට නොකන්නත් බඩගිනි වූ විට ඒමණක් කන්නත්, වැනි අදහසකි. සමජීවතා හෙවත් දැහැමිව් ධනය උපයා, ඉපයූ ධනයට සරිලන ලෙස ජීවත් වීම මගින් ලැබෙන මානසික සංතෘප්තිය හෝ ලද දෙයින් සතුටු ව ගෙවන අල්පේච්ඡ ජීවිතය බෞද්ධ ආර්ථික දෘෂ්ටියේ මූලික හරය වේ. අවශ්‍යතා (needs) හා වුවමනා (wants) අතර

වෙනස හඳුනාගැනීම තවදුරටත් එමගින් අදහස් වේ. ෂුමාකර් (1973) තමන්ගේ Buddhist Economics නම් වූ අද්විතීය පර්යේෂණ ලිපියෙන් දක්වන ආකාරයට බටහිර ආර්ථික විද්‍යාව, බෞද්ධ ආර්ථික විද්‍යාව මගින් වෙනස් වන්නේ බටහිර ආර්ථික විද්‍යාව බාහිර ලෝකයේ වස්තූන් මගින් පුද්ගලයාගේ අනන්ත තෘෂ්ණාව සන්තර්පණය කිරීමට උත්සාහ කිරීමෙන් ද බෞද්ධ ආර්ථික විද්‍යාව පුද්ගලයාගේ මනස පිළිබඳ විශ්වාසය තබා හැකි තරම් එය පාලනය කිරීමෙන් අසීමිත ඉන්ද්‍රිය සන්තර්පණය සීමා කිරීමෙනුත් ය (www.smallisbeautiful.org).

16 වන සියවසේ බටහිර යුරෝපයේ වර්ධනය වූ වෙළඳපොළ ආර්ථික දර්ශනයේ හරය වන්නේ මිනිස් සිත තුළ වර්ධනය වන අසීමිත වුවමනාවන් සන්තර්පණය කරනු වස් හැකි තරම් භාණ්ඩ හා සේවාවන් සම්පාදනය කිරීමයි. වෙළඳපොළ ආර්ථික ක්‍රමය මගින් එකී භාණ්ඩ හා සේවා සම්පාදනය කිරීමේ හා බෙදා හැරීමේ යාන්ත්‍රණය ගොඩ නගා තිබේ. මෙම යාන්ත්‍රණයේ පදනම මිල ක්‍රමය නැමැති "අදෘෂ්‍යමාන හස්තය" වේ. ඇඩම් ස්මිත් විසින් ස්වකීය සුප්‍රසිද්ධ කෘතිය වන An Enquiry into the Nature and Causes of the Wealth of Nations (1776) හි දී මෙකී වෙළඳපොළ අදෘෂ්‍යමාන හස්තය හඳුන්වා දෙන ලදී (Jhingan 1996: 66-71). මිල ක්‍රමය මගින් භාණ්ඩ හා සේවා නිෂ්පාදනය කිරීම හා බෙදා හැරීම සක්‍රීය කිරීම සඳහා තරගය නැංවීම, රාජ්‍ය මැදිහත්වීම අඩුකර පෞද්ගලික ව්‍යවසාය නැංවීම වැනි ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කරයි. යම් ජන සමාජයක් විසින් නිපදවන සමස්ත භාණ්ඩ හා සේවා තොගය වෙනත් රටකට සාපේක්ෂ ව වැඩිනම් එම ජන සමාජය සංවර්ධිත යැයි බටහිර පොදු ආර්ථික න්‍යාය තුළ තීරණය වී තිබේ. කිසියම් ජාතියක ආර්ථික වර්ධනය මැනෙන මූලික ම නිර්ණායකය නම් යම් කාල වකවානුවක සිදු වූ, ඉලක්කම් ආශ්‍රයෙන් මැනිය හැකි ආර්ථික ගණුදෙනු මත ගණනය කළ දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය වේ (Tideman 2004:3). මෙම මැනීමේ ක්‍රමය මගින් අභ්‍යුපගමනය කරන ලද දෙය නම් භෞතික සංවර්ධනය හරහා එනම් වැඩි වැඩියෙන් භාණ්ඩ හා සේවා සම්පාදනය

හරහා තෘප්තිය ළඟාකර ගත හැකි බව ය. මෙම න්‍යායයන කිරීම තුළ මිනිස් සිත පිළිබඳ සාධකය සපුරා බහිෂ්කරණයා ලක්කර තිබේ. මිනිසාගේ තණ්හාව අසීමිත වන හෙයින් උභත සිද්ධාන්තය අනුව ක්‍රියාත්මක වන ආර්ථිකයන්හි ඒකායන අපේක්ෂාව වන්නේ වඩ වඩාත් භෞතික දූෂ සැපයීම මගින් කිසි දිනක නොනිමෙන තෘෂ්ණාව නැමැති ගින්නට පිදුරු දැමීමේ කාර්යයකි.

මීට ප්‍රතිවිරුද්ධ ලෙස, බුදුදහම මගින් අනුදත් ප්‍රතිපත්තිය වන්නේ සියල්ලෙහි මධ්‍යස්තරාය

(www.smallisbeautiful.org) හා ලද දෙයින් සතුටු වීම යි. එහෙයින් උපරිම පරිභෝජනය මගින් උපරිම තෘප්තිය ළඟාවීමේ ආර්ථික දර්ශනය බැහැර කරන බුදුන් වහන්සේ මැදමාවතක් හෙළි කරති. මෙහි දී ප්‍රධාන වනුයේ බුදු දහමේ මූලධාර්මික පිළිගැනීමක් වන සියල්ලට ම මනස මුල් වේ ය (මනෝ ප්‍රබ්ධංගමා ධම්මා

www.metta.lk/dhammapadha/yamaka) යන ප්‍රතිපදාවයි. මේ අනුව මිනිසාගේ නො නිමෙන අතෘප්තිය නැමැති රෝගයට බාහිරින් ඖෂධ නො සොයා අභ්‍යන්තරයෙන් ම ඊට ප්‍රවේශ වීමට බුදු දහම ප්‍රයත්න දරයි. වයිඩ්මාන් තම “Towards a New Paradigm in Economics and Development” යන ලිපියේ සඳහන් කරන පරිදි සිත පිළිබඳ විද්‍යාව නව පර්යේෂණයන් හරහා ආර්ථික විද්‍යාභූ අදාළ කර ගැනීමේ ප්‍රබල ප්‍රයත්නයක් නැගෙමින් පවතින බවයි (www.grossinternationalhappiness.org). ඒ අනුව නූතන ආර්ථික න්‍යාය මගින් බහිෂ්කරණය කරන ලද සිත හා එහි බලපෑම පිළිබඳ සාධකය නැවත වරක් ආර්ථික වාග්කෝෂයට එක් වීමේ ප්‍රවණතාවක් ඇතිවෙමින් පවතී.

අනාදිමත් කාලයක පටන් බුදු දහම මගින් පෝෂිත ශ්‍රී ලංකාව තුළ බෞද්ධ ආර්ථික දර්ශනය මගින් අනුදත් ආර්ථික ක්‍රියාදාමයක් පැවති බව පුරා විද්‍යාත්මක හා අනේකුත් මූලාශ්‍රයගත තොරතුරු මගින් හෙළි වේ. එම ක්‍රියාදාමය කෙතරම් දැහැමි ද, එහෙයින් ම සදාචාරාත්මක හා තෘප්තිමත් ද යන්න “ගමයි පත්සලයි වැවයි දාගැබයි” වැනි වාග්

සම්ප්‍රදායන් මගින් මොනවට ගම්‍යමාන වේ. මිනිසා සමාජය, ආගම හා ආර්ථිකය අතර වූ සංයෝජනය හා අන්තර් ක්‍රියාකාරී සම්බන්ධය ඒ තුළ ප්‍රතිබිම්බිත ය. මේ එකදු කොටසකින් වුව අනෙකට හානියක් නො වූ අතර එය අනිශ්චිත ම තීරණය සංවර්ධන ප්‍රතිපත්තියකි. මෙවන් බෞද්ධ දර්ශනයකින් හසුරුවන ලද ශ්‍රී ලාංකික දියුණු ස්වයං පෝෂිත ජන සමාජය මතට 1505 දී පෘතුගීසීන්ගේ පැමිණීමත් සමග බටහිර වෙළඳපොළ ආර්ථික ක්‍රමයේ ප්‍රතිපත්තින් ක්‍රමික ව ගලා එන්නට විය. වර්ෂ 1815 දී ඉංග්‍රීසි ජාතීන් සමස්ත ශ්‍රී ලංකාව ම යටත් කර ගැනීමෙන් පසු වෙළඳපොළ ආර්ථික ක්‍රමය සෘජු ලෙස ශ්‍රී ලාංකික බෞද්ධ ජන සමාජය මත පතිත කළේ ය. ලාභය ප්‍රමුඛ කරගත් වාණිජමය වතු වගාව හඳුන්වාදීම, තරගය නැංවීම, වෙළඳාම දියුණු කිරීම ආදිය මගින් ස්වාර්ථය සහ තණ්හාව හඹායන ආර්ථික ක්‍රමය ශ්‍රී ලංකාවේ ස්ථාපිත විය. මේ ක්‍රියාවලියට සමගාමී ඒ තාක් පැවති සංහිදියාවෙන් යුතු ස්වයංපෝෂිත ජීවන රටාවට වාණිජමය වතු වගාව හඳුන්වාදීම, රාජකාරී ක්‍රමය වෙනස් කිරීම, ගම් සභා ක්‍රමය අහෝසි කිරීම, ආහාර ආයාත කිරීම ආදී ක්‍රමෝපායයන් මගින් අකර්මන්‍ය කළේ ය. වර්ෂ 1948 ශ්‍රී ලංකාව බ්‍රිතාන්‍ය ජාතිකයින්ගෙන් නිදහස් වන විට වෙළඳපොළ ආර්ථික රටාව ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධානතම ආර්ථික ප්‍රතිපත්තිය ලෙස ස්ථාපිත වී තිබුණි. නිදහසින් පසු තවදුරටත් තණ්හාව පසු පස හඹායන බටහිර ආර්ථික දර්ශනය ක්‍රියාත්මක විය. වර්ෂ 1956 -77 කාලය තුළ සාමජ සුභසාධනය ඉලක්ක කරගත් ආනයන ආදේශන ප්‍රතිපත්ති මත දේශීය නිෂ්පාදන ඉලක්ක කරගත් ආර්ථික ක්‍රමයක් පැවති අතර එහි දී ද භාණ්ඩ හා සේවා තොගය වැඩි කරමින් දියුණුව අපේක්ෂා කළේ ය. වර්ෂ 1977 න් පසු නැවත බටහිර වෙළඳපොළ ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක කළ අතර වර්තමානයේ දී ශ්‍රී ලාංකිකයන් තණ්හාව පසුපස හඹා යමින් සැපත සොයන ආර්ථික රටාවක් තුළට අනුගත ව ඇත. එසේ නමුත් ලාංකික ජන සමාජයේ බහුතරය එනම් 77.3% (www.statistics.gov.lk) (2001 දිස්ත්‍රික්ක 18 ක කරන ලද ජන සංගණනයට අනුව) පමණ වූ ජනතාවගේ ප්‍රධාන ආගම බුදු දහමයි. තණ්හාව දමනය කර, ලද දෙයින් සතුටු වී

ධාර්මික ව ධනය උපයමින් අල්පේච්ඡ පිවිතයක් ගත කිරීමෙන් ලැබිය හැකි ලෝකික සැපය පිළිබඳ ව පෙන්වා දෙන බුදු දහම කෙරෙහි ශ්‍රී ලංකාවේ බහුතරයක් ජනතාව තවමත් විශ්වාසය තබා ඇත. එසේ නමුත් ඔවුනට ක්‍රියා කිරීමට සිදුව ඇත්තේ තණ්හාව පසු පස තබා යන වෙළඳපොළ ආර්ථික ක්‍රමයක් තුළ යි. මේ පර්යේෂණ පත්‍රිකාවේ ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ බුදු දහම දැඩි ලෙස විශ්වාස කරන හා බෞද්ධානුකූල ව පිවිත් වීමට වෙර දරන ශ්‍රී ලාංකික බෞද්ධ ජන සමාජයට වෙළඳපොළ ආර්ථික ක්‍රමය නිසා සිදු වී ඇති බලපෑම අධ්‍යයනය කිරීම යි.

ක්‍රමවේදය

මෙම අධ්‍යයනයේ න්‍යායාත්මක කරුණු සඳහා ද්විතියික මූලාශ්‍රයන්ගෙන් තොරතුරු ලබා ගත් නමුදු මේ අධ්‍යයනය ප්‍රධාන වසයෙන් රඳා පවතින්නේ ප්‍රාර්ථික දත්ත මත ය. ප්‍රාර්ථික දත්ත රැස් කිරීමේ දී රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කයේ ඉඹුල්පේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයේ කරගස්තලාව, ශෙලගංගාරාම රජමහා විහාරස්ථානය මුල් කරගත් ග්‍රාම සේවා වසම නියදිය ලෙස යොදා ගෙන ඇත. එම ගම්මානයේ පදිංචි පවුල් 50 ක ගෘහ මූලිකයෝ සම්ඝණයට බඳුන් කෙරුණහ. ගිහියාගේ ආර්ථික හා සමාජ පිවිතය පිළිබඳ බුදුන් වහන්සේගේ දේශනා ඉතා පුළුල් හා සංකීර්ණ තලයක පැවතිය ද මේ අධ්‍යයනය සඳහා ප්‍රාර්ථික තොරතුරු රැස් කිරීමේ දී පදනම් කරගනු ලැබුවේ බෞද්ධ ආර්ථික පිවිතය මැනවින් පිළිඹිබු වන පරාභව, ව්‍යග්ගපථ, සිඟාලෝවාද, වසල වැනි සූත්‍රවල අඩංගු ගිහි ආර්ථිකයට සම්බන්ධ පොදු කරුණු ය. වෙළඳපොළ ආර්ථිකයක් තුළ පිවිත් වන බෞද්ධයාගේ තණ්හාව, ධනෝපායන මාර්ග, ධනය වියදම් කරන මාර්ග හා ධනය විනාශ වන මාර්ග වැනි ඉහත සූත්‍රවල සඳහන් පොදු කරුණු සඳහා වෙළඳපොළ ආර්ථිකය කොතෙක් දුරට බලපා තිබේ ද යන්න පිළිබඳ තොරතුරු ව්‍යුහගත ප්‍රශ්නාවලියක් ආශ්‍රයෙන් ද සම්මුඛ සාකච්ඡා හා නිරීක්ෂණ ක්‍රම මගින් ද රැස් කෙරිණි. මෙසේ ලබාගත් දත්ත ප්‍රමාණාත්මක ව සහ ගුණාත්මක ව විග්‍රහ කොට ඉදිරිපත් කර ඇත.

බෞද්ධයාගේ බෞද්ධකම

බුදුන් වහන්සේ ව්‍යග්ගපථේ සුත්‍රයේ දී පුද්ගලයෙකුගේ පරලොභ හිතසුව පිණිස පවත්නා කාරණා සතරක් ගෙනහැර දැක්වූ සේක. ඒවා නම් සද්ධා සම්පදා, සීල සම්පදා, වාග සම්පදා, පඤ්ඤාසම්පදා යන්න ය

(www.metta.lk/tipitaka/anguttara/vyaggapajja). නියම

බෞද්ධයෙකු විසින් මෙකී ප්‍රතිපත්තීන් සතර තම ජීවිතය හා සම්බන්ධ කරගැනීම අපේක්ෂා කෙරේ. සද්ධා සම්පදා යනු බුදුන් වහන්සේගේ ධර්මය හා ප්‍රඥාව පිළිබඳ අත්ධා භක්තියෙන් එහා යන ශ්‍රද්ධාවයි. ආත්ම ශික්ෂණය සීලසම්පදාවෙන් අදහස් කෙරේ. වාග සම්පදාවෙන් දානය ද, ප්‍රඥාසම්පදාවෙන් සිත වැඩීම ද ගිහියාට අනුදත් කාරණා ය. නිතර නිතර ඇසෙන හික්මුත් වහන්සේලාගේ ධර්මදේශනාවල අවධාරණය කෙරෙන ඉහත කාරණා ගිහි බෞද්ධයා ද අවිඥානිකව ම ඉටු කිරීමට ප්‍රයත්න දරති. බුදුන් වැඳීම, පන්සිල් හෝ අටසිල් ගැනීම, දන්දීම හා භාවනා කටයුතු වල නිරතවන බෞද්ධයින් ශ්‍රී ලංකාවේ විහාරස්ථාන ආශ්‍රිත ව නිතර නිතර දැකගත හැකි දර්ශනයකි. අධ්‍යයනයට භාජනය වූ ප්‍රදේශයේ සෑම බෞද්ධයෙකු ම දැඩි විශ්වාසයකින් යුතු ව බුදුදහම අදහනු ලබන අතර බෞද්ධාගමානුකූල ව ජීවත්වීමට ඔවුහු උත්සාහ කරති. එසේ ම බෞද්ධ දර්ශනය පිළිබඳ ව පුද්ගලයින්ගේ දැනුම අවබෝධය සාමාන්‍ය මට්ටමක පවතින බව 1 වන වගුවේ සංඛ්‍යා ආශ්‍රයෙන් පිළිබිඹු වේ.

1. වන වගුව: බුදු දහම පිළිබඳ

	ගිහි පීචිතය සම්බන්ධ බෞද්ධ දේශනා පිළිබඳ අවබෝධය	ගිහි පීචිතයේදී බෞද්ධ දර්ශනය ප්‍රයෝජනයට ගැනීම %
ඉතා වැඩියි	8	4
වැඩියි	16	26
සාමාන්‍යයි	66	38
අඩුයි	8	18
ඉතා අඩුයි	2	14

බෞද්ධයාගේ අවබෝධය සහ එය ප්‍රයෝජනයට ගැනීමේ ස්වභාවය

බහුතර ජනතාවකට බුදු දහම පිළිබඳ ව සාමාන්‍ය හෝ ඉහළ අවබෝධයක් පැවතිය ද, ගිහි පීචිතය ගත කිරීමේ දී බෞද්ධාගමානුකූල ව පීචිතවීමට අදහස් කරන්නේ 30% වැනි සුළු බෞද්ධයින් ප්‍රමාණයකි. අධ්‍යයනයට භාජනය වූ බෞද්ධයින්ගෙන් 92% ක් වූ බහුතරය බුදුන් වැඳීමට, බණ සහ පිරිත් ශ්‍රවණය කිරීමට කැමැත්තක් දක්වති. 2. වන වගුව ට අනුව ගෘහ මූලිකයින් බහුතරයක් දිනපතා ම බුදුන්ට වන්දනාමාන කරන අතර තවත් පිරිසක් මසකට වරක් එළඹෙන පොතොය දිනයේ පමණක් බුදුන් වැඳීමට පුරුදුව සිටිති. බණ හෝ පිරිත් පින්කම් ගෘහ ආශ්‍රිත ව සංවිධානය වන්නේ ඉතා කලාතුරකින් වීම, එවැනි ආමිස පූජාවන් පන්සලේ සංවිධානය වන්නේ බොහෝවිට පොතොය දිනක දී වීම ඊට හේතූන් වේ. එසේ ම ඉතා සුළු පිරිසක් දිනපතා ම හෝ සතියකට වරක් බණ හෝ පිරිත් ශ්‍රවණය කරන අතර ගුවන් විදුලියෙන් හෝ රූපවාහිනී වැනි විද්‍යුත් මාධ්‍යයෙන් ප්‍රචාරය වන බණ හෝ පිරිත් ශ්‍රවණය කිරීම විශේෂිත ලක්ෂණයකි. එසේ ම මූල්‍යමය වියදමකින් තොර ව,

පහසුවෙන් බණ හෝ පිරිත් ශ්‍රවණය කිරීමට ගුවන් විදුලිය රූපවාහිනිය යොදා ගැනීමට හැකි වීම මීට හේතුවයි.

2 වන වගුව: බෞද්ධයින් ආමිස පූජාවල යෙදෙන වාර ගණන

වාර ගණන	පූජාවල ගණන	මුළු ගණන	පිරිත් ගණන
දිනපතා ම හෝ සතියකට කිහිප වරක්	74	16	14
මසකට වරක්	22	40	22
ඉතා කලාතුරකින් නැත	04	36	56
	-	08	08

බුදුන් වැදීම, පිරිත් හෝ ධර්ම ශ්‍රවණය කරන බහුතර පිරිසගේ වයස අවු. 40 ඉක්මවා තිබීම ද විශේෂිත ය. කලාතුරකින් ආමිස පූජාවන් පවත්වන පිරිසෙන් බහුතරය එවැනි ආමිස පූජා සඳහා වැඩි කැමැත්තක් උනන්දුවක් නො දක්වන පිරිසකි. ආමිස පූජාවන් සඳහා එසේ පිරිසක් උනන්දු නො වන්නේ ආමිස පූජාවන්ට වඩා ඵදිනෙදා මුදල් ඉපැයීමේ කටයුතු හා විනෝද කටයුතුවලට ප්‍රමුඛතාව ලබා දෙන බැවිනි. ඊට අමතර ව නූතන තරගකාරී කාර්ය බහුල සමාජයේ ආදායම් ඉපැයීමට පවුලේ කටයුතු හා සමාජ සබඳතා සඳහා වැඩි කාලයක් ගත කිරීමට මිනිසුන්ට සිදු වී ඇති බැවින් පිරිත් හෝ ධර්ම ශ්‍රවණය කිරීමට විවේකය නොමැති කම, එවැනි පිංකම් ගෘහ ආශ්‍රිත ව සංවිධානය කිරීමේ දී අධික වියදමක් දැරීමට සිදුවන බැවින් ඒවා ඉතා කලාතුරකින් සංවිධානයවීම වැනි හේතු නිසා ඒවා කලාතුරකින් ශ්‍රවණය කරති. ආමිස පූජාවලින් ලබන මානසික තෘප්තියට වඩා සංකීර්ණ ප්‍රශ්න රාශියකට සැමවිට ම මිනිසුන් පිළිතුරු සෙවීමට ප්‍රමුඛතාව ලබා දෙන බව මින් ගම්‍ය වේ.

බෞද්ධයන් ආමිස පූජා සඳහා වැඩි කැමැත්තක් දැක් වුව ද ඇතැම් බෞද්ධ ප්‍රතිපත්ති පූජා එනම් අටසිල් සමාදන්වීම,

භාවනා කිරීම වැනි දෑ සඳහා එතරම් කැමැත්තක් නොදක්වන බව 3 වන වගුවෙන් පෙන්වනු ලබයි. දැනට සමාදානවීමට බොද්ධයින් 42% දෙනෙක් කැමති වුවත්, ඉන් 18% 2004 වර්ෂයේ දී එකඟ වනුවත් හෝ අවසිරිල් සමාදාන වී නොමැත. නිශ්චයයේ 100% දත් දීමට කැමති වුවත්, 2004 වර්ෂයේ තම ගෘහය තුළ සංගසා වහන්සේලාට දානය දී ඇත්තේ 6% ක බොද්ධ පිරිසකි.

ප්‍රධාන බොද්ධ සිද්ධස්ථානයක් වූල් කරගත් ගමක් බැවින් සෑම පුද්ගලයෙකු ම පන්සලට මාසික ව සහ වාර්ෂික ව දානය වේලක් භාරගත් පුද්ගලයෝ වූහ. එම දානය සපයන ඇතැම් පිරිසක් දන්දීමට හේතු ලෙස දැක් වූයේ සැදැහැ සිතින් දානය දීම නොව සමාජ අවශ්‍යතාවන් නිසා, හිසුන්වහන්සේ සමග ඇති සබඳතාව නිසා හිසුන් වහන්සේ මළ ගෙදර අවශ්‍ය වන නිසා හා අසල් වැසියන් දානය දෙන බැවින් තමන්ට ද නොදී බැරි නිසා ආදිය වේ.

3 වන වගුව: බොද්ධ ප්‍රතිපත්ති වලට බොද්ධයා තුළ ඇති කැමැත්ත

ප්‍රතිපත්ති	කැමති %	අකමැති %
පංච ඡීලය රැකීම	76	24
අටසිරි රැකීම	42	58
දන්දීම	100	-
භාවනා කිරීම	38	62

බොද්ධයින් බහුතරය පංචඡීලය රැකීමට කැමති වුවත් ඔවුන් සත්‍ය වශයෙන් ම පංචඡීලය රකින්නේ ද යන්න ප්‍රශ්නයකි. මේ අධ්‍යයනය සඳහා තොරතුරු ලබා ගැනීමේ දී ඇතැම් බොද්ධයන් සත්‍ය තොරතුරු වසන් කරමින් ප්‍රකාශ කළේ ඔවුන් පංචඡීලය හොඳින් රකින බවයි. ඇතැම් බොද්ධයින් මත්පැන් පානය කිරීම, සතුන් මැරීමට කැමැත්තක් දක්වන බව අධ්‍යයනයේ දී නිරීක්ෂණය විය. එසේ ම භාවනා කර සිත

පාලනය කර ගැනීමට බහුතරයක් එනම් 64% ක පිරිසක් කැමැත්තක් නො දක්වති.

අටසිල් සමාදන්වීමට හා භාවනා කිරීමට බොහෝ පිරිසක් අකමැති වීමට බලපෑ හේතු කිහිපයකි. අටසිල් රැකීමට ප්‍රමාණවත් වේලාවක් නොමැතිකම, පසළොස්වක පොහොය දිනවල ලැබෙන විවේකයේ දී අටසිල් සමාදන්වීමට ගත කරන වේලාවට වඩා ගෙදර දොර කටයුතු, අතපසු වූ කටයුතුවලට ප්‍රමුඛතාව ලබාදීම ආදිය ඒ අතර ප්‍රධාන වේ. තරගකාරී සමාජය තුළ බෞද්ධ ප්‍රතිපත්තිමය ප්‍රතිපදාවන් මගින් මානසික සුවයක් අත්කර ගන්නවා වෙනුවට තම පෞද්ගලික ප්‍රතිලාභ උදෙසා කටයුතු කරන බෞද්ධයින් සිටිනා බව මෙයින් ගම්‍ය වේ. එසේ ම බහුතර ජනතාවක් 64% භාවනා කර සිත දමනය කර ගැනීමට පෙළඹෙන්නේ නැත. බොහෝ ප්‍රශ්න තම සිත තුළ පවතින බැවින් භාවනා කිරීමට නො හැකි බව සහ භාවනා කිරීමට වේලාවක් නොමැති බව බොහෝ පිරිසක් දැක්වූහ. මින් පැහැදිලි වන්නේ බුදු දහමේ එන භාවනාව පිළිබඳ කිසිදු අවබෝධයක් නියැදියේ බෞද්ධයාට නැති බවයි. භාවනාව තම ජීවිතයේ ගැටලු ජය ගැනීමට රුකුලක් ය යන වග පිළිබඳ විශ්වාසයක් නොමැති බවත් ය. එකී හේතු මගින් ද ගම්‍ය වන්නේ බෞද්ධයා සිත දමනය කර ගනිමින් ලෞකික ජීවිතය සැපවත් කර ගැනීමට උත්සාහ නොදරන බවත් බෞද්ධකමට වඩා වෙළඳපොළ ක්‍රමයෙන් ජනනය වූ වුවමනාවන් පසුපස හඹා යමින් සතුට සොයන බවත් ය.

ධනය ඉපැයීම

ආදායම් ඉපැයීම ධාර්මික ව සහ උත්සාහවන්ත ලෙස සිදු කළ යුතු බව බුදුන් වහන්සේ ව්‍යග්ගපජ්ජ සූත්‍රයේ දේශනාකර තිබේ. ධාර්මික ව ධනය ඉපැයීමේ දී බුදුන් වහන්සේ විසින් ප්‍රතිකේෂ්ප කරන ලද ආදායම් මාර්ග 5 ක් එනම් අවි ආයුධ වෙළඳාම, මස් පිණිස සතුන් විකිණීම, මත්පැන් අලෙවිය, මත් ද්‍රව්‍ය අලෙවිය සහ වස විෂ වෙළඳාම එකී පංචවිධ මිත්‍යා වෙළඳාම් වෙයි. මධ්‍යයම ප්‍රතිපදාවේ දී "සම්මා ආජීව, (www.metta.lk/samyuttanikaya/dhammachakkapavattana_vaggo)යනුවෙන් අදහස් කළේ සියලු ම වර්ගයේ ධාර්මික

නො වන දැ බැහැර කරමින් ගොඩ නගා ගන්නා පිවිසියි. බටහිර ආර්ථික විද්‍යාව තුළ මේ තාක් ගමන් ගත් මාර්ගය වන්නේ කෙසේ හෝ ධනය රැස්කර ගැනීමේ ක්‍රමෝපායයි. එහිදී සඳාචාරය හා සාරධර්ම යන මනෝ මූලික කරුණු අවධානයට ලක් නො වුණි. අමාත්‍ය සෙන් (1991) තමාගේ Development as Freedom නැමැති කෘතිය මගින් එකී මනෝ මූලික කරුණු බටහිර ක්‍රම වේදයේ කොටසක් විය දුතු බව පෙන්වා දෙයි.

තරගකාරී ආර්ථික හා සමාජ ක්‍රමයකට ග්‍රහණය වී සිටින බෞද්ධයාගෙන් මුදුන් වහන්සේ දේශනා කර ඇති ගිහි පිවිතය සැපවත් කර ගැනීමට හේතු වන කරුණු රාශියක් ගිලිහී ඇති බව සමීක්‍ෂණයේ තොරතුරු මත හෙළි වේ. විශේෂයෙන් ධනය ඉපැයීමේ දී වත්මන් බෞද්ධයෝ අධික තණ්හාව, සිතතුල දරා ගනිමින් දැඩි තරගකාරී ස්වරූපයකින් ධනය ඉපැයීමට උත්සාහ දරති. පංච ශීලය හොඳින් ආරක්‍ෂා කරනවා යැයි මුසාවාද පාවසු බොහෝ බෞද්ධයින් ආදායම් ඉපැයීමේ දී දැහැමි නො වන මාර්ග මගින් ද ධනය ඉපැයීමට කැමති බව හෙළිදරව් විය. මස් සඳහා කුකුලන් ඇති කිරීමට ණය මුදලක් ලබා දුන්නොත් එකී ව්‍යාපාරය ආරම්භ කිරීම සඳහා 54% ක බෞද්ධ පිරිසක් කැමැත්ත ප්‍රකාශ කළ අතර සමහරෙක් ඊට අකමැති වූහ. අකමැති වූ පිරිස අතර සමහරක් තම ගෙවත්තේ ඉඩකඩ නොමැති නම, එවැනි ව්‍යාපාරයක යෙදීමට වෙලාවක් නොමැති නම, ආදී හේතු දැක්වූහ. අකමැති බෞද්ධයන්ගෙන් ඉතා සුළු පිරිසක් පමණක් එවැනි ව්‍යාපාරයන් කිරීමට අකමැති වූයේ ප්‍රාණ ඝාතයට ඇති අකමැත්ත සහ ප්‍රාණ ඝාතයෙන් ධනය ඉපැයීමට ඇති අකමැත්ත හේතුවෙනි. කෙසේ හෝ ධනය ඉපැයිය හැකි නම් එහි දී මුදු දහම බහුතර බෞද්ධ පිරිසකට බාධකයක් නොවේ. ධනය ඉපැයීම දැහැමි ද අදැහැමි ද යන්න නිශ්චය කර ගත හැක්කේ බෞද්ධයින් අතලොස්සකට පමණි. කෙසේ හෝ ධනය ඉපැයිය හැකි නම් එය දැහැමි ද අදැහැමි ද යන්න බෞද්ධයාට වැදගත් නැති බව මින් ගම්‍ය වේ.

ධනය වැය කිරීම

ධන්තපීචෝ සිය Buddhist Economics කෘතියේ දක්වා ඇති පරිදි ධනය වැය කිරීම පිළිබඳ ආකල්පයේ දී බෞද්ධ ආර්ථික විද්‍යාව බටහිර ආර්ථික විද්‍යාව කෙරෙහි සපුරා වෙනස් වේ. (www.Urbandharma.org) සිඟාලෝවාද සූත්‍රයේ දී බුදුන් වහන්සේ දීඝජානු කෝලිය සිටුපුත්‍රයාට දේශනා කරන පාඨයක සකල විධ බෞද්ධ ආර්ථික දර්ශනය ම සංකල්පීය තලයකට නතුකර තිබේ. "සිඟාලෝවාද සූත්‍රයට අනුව ඉපයීම්වලින් හතරෙන් එකක් ආසන්නතම අවශ්‍යතා සඳහා ද, අඩක් යළි ආයෝජනය කිරීම සඳහා ද, ඉතිරි කොටස හදිසි අවශ්‍යතාවක දී ප්‍රයෝජනයට ගැනීම සඳහා ඉතිරි කිරීමට ද කටයුතු කළ යුතු ය"

(www.metta.lk/tipitaka/dighanikaya/sigalasutta). බෞද්ධ ආර්ථික විද්‍යාව තුළ වියදම් කිරීම පිළිබඳ කාරණයේ දී අතිශයින් ම වැදගත් වචනය වන්නේ මධ්‍යස්ථ භාවයයි (www.smallisbeutifull.org). එනම් අවශ්‍යතා හා වුවමනාව අතර වෙනස හඳුනාගැනීමට පුද්ගලයෙකු තුළ වන සත්‍යතාව යි. පුද්ගලයෙකුගේ ප්‍රධානතම අවශ්‍යතා සතර වන්නේ ඇඳුම්, ආහාර, නිවාස හා ඖෂධ ය. බෞද්ධයා අවශ්‍යතා නිර්වචනය කරනුයේ සීතලෙන් හා උෂ්ණයෙන් ආරක්ෂාවීමට ඇඳුම් සාගින්නෙන් මිදීමට ආහාර, සෙවන ලැබීමට නිවාස හා රෝගී වූ විට ඖෂධ වසයෙනි(www.urbandharma.org). කෙසේ වෙතත් වෙළඳපොළ ආර්ථික ක්‍රමය මගින් ඉහත දක්වන ලද ප්‍රතිපත්තිය බැහැර කරන අතර පරිභෝජනය ට එකම අන්තය ලෙස සලකා හුදු අවශ්‍යතා සීමාවෙන් බොහෝ ඉදිරියට ගෙන ගොස් පුද්ගලයා සීමාරහිත පරිභෝජන ක්‍රමයන් වෙතට දිරිමත් කරයි. මෙහි ආසන්නතම ප්‍රතිඵලය වන්නේ සමාජ පැවැත්මේ අතිවාර්ග සාධකයක් වන සඳාචාර පක්ෂය මිනිසා මගින් බැහැරවීම ය. පරිභෝජන ශක්‍යතාව පලල් කරගනු පිණිස එවන් සමාජයක ඕනෑම දෙයක් සිදුවීමේ හැකියාව තිබේ. මේ අනුව ලෝකය සමාජීය, සඳාචාරමය, පාරිසරික ඇතුළු විශාල පැති ගණනාවකින් අනතුරුදායක තත්ත්වයට පත්වෙමින් තිබේ. ලෝකයේ ප්‍රධාන විශ්වවිද්‍යාල, ලෝක සංවිධාන හා ලෝක බැංකුව විකල්ප ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති හා ක්‍රමෝපායන් පිළිබඳ පර්යේෂණ කරනුයේත්

මෙම තත්ත්වයෙන් ගොඩ ඒම පිණිස ය. ඇඩම් ස්මිත් තමාගේ The Theory of Moral Sentiments නම් කෘතියෙන් පෙන්වා දුන් සදාචාරයෙන් හා වටිනාකම්වලින් තොර ව වෙළඳපොළට පැවතිය නො හැකි ය යන අදහස, වත්මන් ආර්ථික න්‍යායාචාර්යවරුන් විසින් අමතක කොට තිබේ(www.neweconomic.org):

වෙළඳපොළ ආර්ථික ක්‍රමය මගින් ජනිත කරන ලද ප්‍රධානතම පුද්ගල බද්ධ ප්‍රශ්නය නම් තෘප්තිය පිළිබඳ සීමා ළඟා විය නො හැකි ලෙස පුළුල් කිරීම ය. ඒ තුළ පුද්ගලයාට තමා ලද කිසිදු භාණ්ඩයකින් හෝ සේවාවකින් සැහීමකට පත්විය නො හැකිය. නිවාස, ඉඩම්, ආහාර හා අනෙකුත් ඕනෑම භාණ්ඩයක "හොඳ ම එක" ඇත්තේ තමා සතුව නොව අනෙකා සතුව ය. යන මූලික මානුෂික තණහාව මෙකී වෙළඳපොළ ක්‍රමය මගින් ජනනය කෙරේ.

අධ්‍යයනයට භාජනය වූ බෞද්ධයින් 46% සිය මාසික ආදායම මාසික පරිභෝජන වියදම පිරිමසාලීමට ප්‍රමාණවත් නොමැති බව බව ප්‍රකාශ කළ අතර 36% වූ පිරිසකගේ මාසික ආදායම පරිභෝජන වියදම් සඳහා ප්‍රමාණවත් වන බවත් 18% ක පිරිසකගේ මාසික ආදායම ම පරිභෝජන වියදම් සඳහා ප්‍රමාණවත් නො වන බවත් හෙළි කළේ ය. බොහෝ බෞද්ධයින් පිරිසක් සිය පවුලේ අවම පරිභෝජන වියදම සපුරා ගැනීමට ප්‍රමාණවත් ආදායමක් උපයා ගනු ලැබුවත් පරිභෝජනයේ උපරිමය ළඟා කර ගැනීමට පෙළඹෙන බැවින් ඔවුන්ගේ ආදායමට සාපේක්ෂ ව වියදම වැඩි වී ඇත. තරඟකාරී ආර්ථිකයේ පරිභෝජන විවිධතාව හේතුවෙන් වර්ධනය වන අසීමිත වුවමනාවන් සංසිද්ධවීමට ඇතැම් පුද්ගලයින් උපයන ධනය කෙතරම් වැඩි වුවත් එකී ධනය ප්‍රමාණවත් නැත.

කර්මාන්තයේ හෝ වෘත්තියේ මතු දියුණුව සඳහා සිය මාසික ආදායමින් කොටසක් වැය කරන 16% පමණ අතලොස්සක් වූ පිරිසක් සිටින අතර 84% බෞද්ධ පිරිස ආදායම වැඩි කර ගැනීම සඳහා සිය ධනයෙන් සැලකිය යුතු කොටසක් වෙන් නො කරති. ලැබෙන ආදායමින් හැකි තරම් භාණ්ඩ හා

සේවා පරිභෝජනය කිරීමට ඔවුහු පෙළඹෙති. තව ද හදිසි ආපදාවක දී ප්‍රයෝජනයට ගැනීම සඳහා මාසික ආදායමින් යම් කොටසක් වෙන් කර තබා ගන්නේ 12% ක පමණ බෞද්ධ පිරිසකි. එපමණක් ද නොව හදිසි ආපදා අවස්ථාවක දී සිය ඉතිරිකිරීම් ප්‍රයෝජනයට ගැනීමට අපේක්ෂා කරන්නෝ 14% බෞද්ධ පිරිසකි. සෙසු 84% පිරිස රන් භාණ්ඩ හෝ වත්කම් උකස් කිරීම, අලෙවි කිරීම හෝ ණය ලබා ගැනීමට අපේක්ෂාවෙන් සිටිති. ආර්ථික හා සමාජ රටාවෙන් උරුම වූ ක්‍රමයක් මගින් බෞද්ධයින් සිය ධනය වැය කරන අතර එහි දී මෙලොව හා පරලොව දියුණුව වෙනුවෙන් සිය ධනය වැය නො කරන බව පෙනේ.

සිඟාලෝවාද, ව්‍යග්ගපඡ්ඡ, පරාභව වැනි සූත්‍රවලින් හෙළිවන ධනය විනාශ වීමට හේතුවන කරුණු රාශියකට කැමැත්තක් දක්වන බෞද්ධයෝ සිටිති.

4 වන වගුව : ධනය විනාශ වන කරුණු සඳහා බෞද්ධයන්ගේ කැමැත්ත

	මත් ද්‍රව්‍ය පානය කරන පිරිස %	සැණකළු සහ සංගීත සංදර්ශනවලට යාමට කැමති %
වඩා කැමති	16	32
සාමාන්‍ය කැමති	18 06	44 12
සුළු වසයෙන් කැමති	60	12
අකමැති		

මත්ද්‍රව්‍ය පානය කිරීම සඳහා අඩු වැඩි වසයෙන් 70% ක පිරිසක් කැමති අතර ඔවුන්ගෙන් සුළු පිරිසක් දිනපතා

මත්පැන් පානය සිරිවට සිය බ්‍යාප්ත වැය කරති. මත්පැන් පානය කරන බොහෝ පිරිසක් වංශල උත්සව වැනි විශේෂිත අවස්ථාවල දී පමණක් මත්පැන් පානය කරන බවත් නිරතුරුව මත්පැන් පානය නොකරන බවත් ප්‍රකාශ කළේ ය. සංගීත සංදර්ශන හා සැණකෙළි සඳහා යාම ප්‍රිය කරන බෞද්ධයෝ 54% සිටිති. බ්‍යාප්ත විනය විවිධ හේතුවන මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතය, සැණකෙළිවලට ලොල් බව, සුදු හා දුරාවාරය ඇදියෙහි ඇදී නව පිළිබඳ ව බෞද්ධයින් ව හොඳ අවබෝධයක් පැවතියත් බෞද්ධ කමට වඩා ඒවාට ලොල් බවක් වත්මන් බෞද්ධයින් දක්වන බව මින් හැඟේ. එසේ ම බටහිර ආර්ථික මෙන් ම සමාජ ක්‍රමයේ බලපෑම නිසා බොහෝ බෞද්ධයින් තාවකාලික ව ලබන මානසික සුවය ලැබීමේ චේතනාවෙන් සැනකෙළි හා සුරා සුදුවට ලොල් වී ඇත.

ලද දෙයින් සතුටු නොවීම

ව්‍යග්ගපජ්ජ සූත්‍රයේ සමජ්චකා ලෙස මුදුන් වහන්සේ දේශනා කර ඇත්තේ අයට සරිලන වියදමක් කිරීම දියුණුවට හේතු වන කරුණක් ලෙස යි (www.metta.lk/tipitaka/anguttara/vyaggapajja). නමුත් වත්මන් බෞද්ධයින් බහුතරයක් සිය ආදායමට සරිලන වියදමක් නොකරන අතර බොහෝ පිරිසක් ණය ගැති භාවයෙන් පෙළෙති. කිසියම් ප්‍රමාණයක් හෝ ණය මුදලක් ගෙවීමට ඇති බෞද්ධ පිරිස 74% වූ අතර ඉන් බහුතරය රුපියල් 10,000ට වඩා අඩු ණයගැතියෝ වූහ. ඔවුන් ණය ණ ඇත්තේ වගා කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය විවිධ දෑ ලබා ගැනීම, පවුලේ ඒදිනෙදා අවශ්‍යතා ලබා ගැනීමට, නිවස තනා ගැනීමට හා හදිසි ආපදාවන් සඳහා වේ. නමුත් ඔවුන් ණය වී සිටින ඇතැම් කරුණු සලකා බැලීමේ දී නිරීක්ෂණය වන්නේ තරගකාරී ආර්ථික රටාව තුළ ජනනය කරන ලද විවිධ අවශ්‍යතා තරගකාරී ලෙස පරිභෝජනය කිරීමට, යාමෙන් ඔවුන් ණය වී ඇති බවයි. ගෙවීමේ ක්‍රමයට ගෘහභාණ්ඩ හා විදුලි උපකරණ මිලට ගැනීම, නිවාස ණය බැංකුවලින් ලබා ගැනීම ඇදිය ඊට උදාහරණ ලෙස දැක්විය හැකි ය. ලද දෙයින් සතුටු වී ආදායමට සරිලන, වියදමක් දරමින් පිවිසීමට වත්මන් බෞද්ධයා අපොහොසත් වී ඇත. එම නිසා,

බොහෝ බෞද්ධයින් අසීමිත අවශ්‍යතා සමුදායක් පසුපස හඹායමින් ඉතා අතෘප්තිකර ලෙස ජීවත් වන බව සනාථ වේ. ඔවුහු මෙතෙක් ගත කරන පවුල් ජීවිතය, මෙතෙක් අත්කරගත් වත්කම්, දේපල, ඉඩකඩම්, රැකියාව, නිවාස ආදිය පිළිබඳ ව සැහීමකට පත් නොවී ජීවත් වන බව 5 වන වගුවේ දත්ත මගින් පැහැදිලි වේ.

අධ්‍යයනයට භාජනය වූ ප්‍රදේශයේ 96% ක බෞද්ධයින් පිරිසක් ජීවත් වන්නේ තමාගේ ම නිවසක ය. සියලු ම නිවාසවල වහල උච්ඡ්‍ර හෝ ඇස්බැස්ටෝස් වැනි ස්ථිර ද්‍රව්‍යයන්ගෙන් නිම කර ඇති අතර බිත්ති, ගඩොල් හෝ සිමෙන්ති ගල්වලින් නිමකර තිබේ. කෙසේ වුවද තමා පදිංචි ව සිටින නිවස පිළිබඳ ව 46% අතෘප්තිමත් ව පසුවෙති.

5 වන වගුව: බෞද්ධයාගේ තෘප්තිමත්භාවය

	තෘප්තිමත් භාවයේ ප්‍රමාණය				
	ඉතා වැඩියි	වැඩියි	සාමාන්‍යයි	අඩුයි	ඉතා අඩුයි
නිවස පිළිබඳ ව	04%	14%	36%	28%	18%
ගෘහ භාණ්ඩ හා විදුලි උපකරණ පිළිබඳ ව	04%	12%	26%	40%	16%
ඉඩම් පිළිබඳ ව	06%	11%	33%	36%	14%
රැකියාව පිළිබඳ ව	08%	16%	24%	32%	20%
ආදායම පිළිබඳ ව	-	02%	34%	54%	12%

තරගකාරී සමාජයේ බොහෝ පිරිස් සුවිසල් අලංකාර නිවාස ගොඩ නගති. එකී නිවාස අනුකරණය කරමින් සහ එකී නිවාසවලට සාපේක්ෂ ව තම නිවස ගොඩ නගා ගැනීමේ ආශාවන් බොහෝ බෞද්ධයින් තුළ හටගෙන ඇත. තම නිවස අනෙකෙකුගේ නිවසකට සාපේක්ෂ ව අලංකාර නොවීම, නිසා ඇතැම් බෞද්ධයෝ අතෘප්තියෙන් පසුවෙති.

එසේ ම තමන්ට දරා ගත නොහැකි ප්‍රමාණයේ ණය මුදල් ගෙන සිය නිවස ගොඩ නගාගත් බෞද්ධයෝ සමීක්ෂණයේ දී හමු වූහ. ඔවුන්ට දීර්ඝ කාලයක් ණය ගෙවීමට සිදුවී ඇති බැවින් සහ ණයගැති භාවය නිසා පීඩිතය සැපවත් කර ගැනීමට ඇති නො හැකියාව හේතුවෙන් අතෘප්තියෙන් පසුවෙති. තව ද ඇතැම් ණය ලබාගත් බෞද්ධයෝ සිය නිවස සම්පූර්ණයෙන් සකස් කර ගෙන නොමැති අතර ඇතමුන් සිය පැරණි නිවස නවීන පන්තයේ නිවසක් නො වන නිසා අතෘප්තිමත් ව පසුවන අතර නිවස ප්‍රමාණවත් නොවීම, නිවසේ ඉඩකඩ ප්‍රමාණවත් නොවීම, අලංකාර නිවසක් නොවීම, පිහිටි ස්ථානය සුදුසු නොවීම වැනි විවිධ හේතු නිසා නිවස පිළිබඳ අතෘප්තිමත් ව සිටිති. කෙසේ වෙතත් 36% බෞද්ධ පිරිසක් තම නිවස පිළිබඳ සාමාන්‍යයෙන් තෘප්තිමත් ව සිටින අතර 18% පිරිසක් සිය නිවස පිළිබඳ ව තෘප්තිමත් ව සිටිති. ගොඩ නගා ගත් නිවසේ ප්‍රමාණය, අලංකාරය ආදිය පිළිබඳ ඔවුහු තෘප්තිමත් වූවෝය. එසේ ම බොහෝ මහත්සි වී සිය නිවස ගොඩ නගා ගැනීම නිසා ඔවුහු සතුටෙන් පසුවෙති.

56% ක් වූ අතර ඔහුතර බෞද්ධයෝ පිරිසක් සිය නිවසේ ඇති ගෘහ භාණ්ඩ හා විදුලි උපකරණ පිළිබඳ ව සැහිමකට පත් නොවෙති. වෙළඳපොළේ පවතින විවිධ වූ නිරතුරුව වර්ධනය වන ගෘහ විදුලි උපකරණ හේතුවෙන් මිනිසුන්ගේ වුවමනාවන් වර්ධනය වී ඇත. නව තාක්ෂණය සහ ලාභ චේතනාව මගින් බිහිවන විවිධ වූ එවැනි භාණ්ඩ හේතුවෙන් මිනිසුන්ගේ ආශාවන් / වුවමනාවන් නිරතුරුව වර්ධනය වේ. බෞද්ධයින් බොහොමයක් මෙකී ග්‍රහණයට හසු වී ඇති අතර නිවසකට ප්‍රමාණවත් ගෘහ භාණ්ඩ හා එකී ප්‍රමාණයන්ගෙන් ඔවුහු සැහිමකට පත් වී නොසිටියහ . කෙසේ වෙතත් 26% වූ බෞද්ධ පිරිසක් තම නිවසේ ඇති ගෘහභාණ්ඩ හා විදුලි උපකරණ පිළිබඳ සාමාන්‍ය තෘප්තියකින් ද, 16% ඉතා හොඳ තෘප්තියකින් ද පසුවෙති. නිවසේ අවශ්‍යතාවලට ප්‍රමාණවත් භාණ්ඩ සපයාගෙන තිබීමත් සහ විවිධ වූ භාණ්ඩ ලබා ගැනීමට ආශාවක් නො දක්වන පිරිසක් ද ඒ අතර සිටිති.

අධ්‍යයනයට භාජනය කළ බෞද්ධයින්ගේ ඉඩම් අයිතිය පිළිබඳ ව තොරතුරු 6 වන වගුවෙන් දැක් වේ. 56% ක් වූ පිරිසකට අක්කරයකට වැඩි ඉඩම් ප්‍රමාණයක් හිමි වී ඇත.

6 වන වගුව: ඉඩම් ප්‍රමාණය

අක්කර	%
0-1	44
1-2	32
2-3	16
3-4	6
4 ට වැඩි	2

අධ්‍යයනයට ලක් වූ ප්‍රදේශයෙහි ඉඩම් නොමැති අය දෙදෙනෙක් සිටිති. නමුත් 50%ක බෞද්ධ පිරිසක් ඔවුනට අයත් ඉඩම් ප්‍රමාණය පිළිබඳ ව සැහීමකට පත් නොවෙති. තම ඉඩම් හවුල්ඉඩම් නිසා නිරවුල් ඉඩමක් නොවීම, අපේක්ෂිත ප්‍රමාණයේ ඉඩමක් නොවීම, ආර්ථිකමය ප්‍රතිලාභ ලබා ගැනීම සඳහා පවතින ඉඩම් ප්‍රමාණවත් නොවීම ඊට හේතු වේ. සුළු ඉඩම් ප්‍රමාණයක් හිමි ව තිබූ ඇතැම් බෞද්ධයෝ සිය ඉඩම් අයිතිය පිළිබඳව තෘප්තිමත් ව පසු වූහ.

අධ්‍යයනය කළ බෞද්ධයින්ගෙන් 52% කගේ ප්‍රධාන රැකියාව ගොවිතැන වූ අතර 18% ක පිරිසක් මාසික වැටුප් ලබන රාජ්‍ය හෝ පෞද්ගලික අංශයේ රැකියාවල නිරතව සිටිති. 12% ක පිරිසක් වයෝවෘද්ධ හා ගෘහණියන් වූ අතර සෙසු 18% ක පිරිස පෙදරේරු වැඩ, වඩු කර්මාන්තය සහ සුළු ව්‍යාපාරවල නිරත ව සිටිති. ඔවුන්ගෙන් 52% ක් සිය ප්‍රධාන රැකියාව පිළිබඳ ව අතෘප්තියෙන් පසුවෙති. අස්වැන්න පාලුවීම, පිරිවැය ආවරණය නොවීම නිසා පාඩු වීම, ආදායම් අවිනිශ්චිත වීම නිසා ගොවිතැන පිළිබඳ ව ඔවුහු අතෘප්තියෙන් පසුවෙති. තම උගත් කමට ගැලපෙන රැකියාවක් නොලැබීම, රැකියාවෙන් ලබන ආදායම අඩු මට්ටමක පැවතීම රැකියාව පිළිබඳ අතෘප්තිය වැඩි කරවා ඇත. 24% ක බෞද්ධ පිරිසක් සිය රැකියාව පිළිබඳ ව

තෘප්තියෙන් පසුවෙති. උගත්කමට සරිලන රැකියාවක් ලැබීම ගොවිතැනින් වැඩි ආදායමක් ලබා ගැනීමට හැකිවීම. රැකියාවෙන් ලබන ප්‍රතිලාභ ඉහළ මට්ටමක පැවතීම. වැනි හේතූන් ඊට බලපා තිබේ.

7. වන වගුවේ දැක්වෙන පරිදි අධ්‍යයනයට භාජනය වූ බෞද්ධයින්ගේ පවුලේ සාමාන්‍ය මාසික ආදායම් සැලකිය යුතු ඉහළ මට්ටමක පවතී. ඇතැම් පවුලේ අවශ්‍යතා ගෙවත්තෙන් සපයා ගන්නා පිරිසක් ද, හෙළි නො කළ ආදායම් ප්‍රමාණයක් ද මීට අමතර ව ඔවුන් උපයා ගන්නා බව නිරීක්ෂණය විය.

7 වන වගුව: පවුලේ මාසික ආදායම

ආදායම රු	%
3000 ට අඩු	28
3001-6000	20
6001-7000	26
9001-12000	20
12001 ට වැඩි	06

මීට අමතර ව ඔවුන්ට මූලික සෞඛ්‍ය පහසුකම්, අධ්‍යාපනය රජයෙන් නොමිලයේ ලැබේ. එබැවින් බහුතර බෞද්ධ පිරිසකට අවම පීඩන තත්ත්වයක් ළඟා කර ගත හැකි මට්ටමේ ආදායමක් හිමි වේ. නමුත් 66% වූ බෞද්ධයින් පිරිසක් ඔවුන්ගේ ආදායම පිළිබඳ ව සැකීමකට පත් නොවෙති. පවුලේ සාමාසික ප්‍රමාණයට සාපේක්ෂ ව ඇතැම් බෞද්ධයින් සිය ප්‍රධාන රැකියාවෙන් උපයන ආදායමට අමතර ගොවිතැන් කටයුතුවලින් ද රුපියල් 9001 ට වඩා වැඩි මාසික ආදායමක් උපයා ගනු ලැබූව ද ඔවුන්ගේ සියළු අවශ්‍යතා ඉටුකර ගැනීමට එකී ආදායම් ප්‍රමාණවත් නොවීම නිසා අතෘප්තිමත් ව පිටුන් වෙති. විශේෂයෙන් ම දිනෙන් දින මිනිසාගේ සිතෙහි වර්ධනය වන අසීමිත - වුවමනාවන් සංසිද්ධා ලිමට කොපමණ ආදායමක් පැවතියත් එය ප්‍රමාණවත් නො වන බව බොහෝ බෞද්ධයින්ගේ මතය වේ. ආශාවන් පාලනය කර ගනිමින් ලද දෙයින් සතුටු වී අල්පේච්ඡ

පීචිතයක් ගත කරන බෞද්ධයින් වත්මන් සමාජයේ අඩු බව මෙයින් පෙනේ. කෙසේ වෙතත් අඩු ආදායම් ලබන 2% වැනි බෞද්ධ පිරිසක් සිය ආදායමින් තෘප්තිමත් ව පසුවන්නේ තම හැකියාවට සහ උගත්කමට ගැලපෙන රැකියාවක් කිරීම, අතීතයේ කළ රැකියාවන්ට සාපේක්ෂ ව සිය වෘත්තියෙන් උපයන අදායම ඉහළ මට්ටමක පැවතීම සහ රැකියාවේ නිදහස් භාවය ආදී කරුණු හේතුවෙනි. මෙසේ වෙළඳපොළ ආර්ථික ක්‍රමයෙන් ජාතික කර ඇති අසීමිත වුවමනාවන් පසුපස බෞද්ධයා හඹා යන අතර ඔවුහු ලද දෙයින් සතුටු වී අල්පේච්ඡ පීචිතයක් ගත කිරීමට පුරුදු වී නැත. එබැවින් බොහෝ බෞද්ධයින් පීචිත වන්නේ මානසික අතෘප්තියෙනි.

නිගමනය

ශ්‍රී ලංකාවේ බහුතර ජනතාවකගේ ප්‍රධාන ආගම බුද්ධාගම වුවත්, ශ්‍රී ලාංකික බෞද්ධයා තෘෂ්ණාව පසුපස හඹායන වෙළඳපොළ ආර්ථික රටාව දැඩි ලෙස වැළඳගෙන ඇත. විශේෂයෙන් ම බෞද්ධයා තුළ දක්නට ලැබෙන්නේ වෙළඳපොළ ආර්ථික ක්‍රමයෙන් ජනනය කරන අසීමිත ආශාවන් සන්තර්පණය කරමින් බුදු දහමේ ඉතා පහසුවෙන් කළ හැකි ආමිස පූජාවන් පවත්වමින් බෞද්ධයා සිය පීචිකාව ගත කරන බවයි. බෞද්ධ දර්ශනයට අනුව ප්‍රතිපත්තිමය ලෙස සිත පාලනය කර ගනිමින්, ආශාවන් දමනය කර ගනිමින්, ලද දෙයින් සතුටු වෙමින්, දානය, ශීලය වැනි ඉතා දුෂ්කර ලෙස අත්කර ගත යුතු ප්‍රතිපත්ති පූජා මගින් ලබා ගත යුතු මානසික සුවයට වඩා අසීමිත වුවමනාවන් මගින් තණ්හාව පසුපස හඹා යන වෙළඳපොළ ආර්ථික ක්‍රමයක් තුළ සිට බුදුන් වැඳීම, පන්සල් යාම වැනි පහසුවෙන් ඉටු කළ හැකි ආමිස පූජාවන් මගින් බෞද්ධයා සැපත සෙවීමට ප්‍රයත්න දරන බව පෙනේ. නමුත් පීචිත වීමට අවම දෑ සපුරා ගෙන ඇති බොහෝ බෞද්ධයෝ බෞද්ධ ධාර්මික සුබයට වඩා වෙළඳපොළ ක්‍රමය මගින් ජනනය කරන පරිභෝජන සුබය පිළිගැනීම නිසා නිරතුරුව මානසික අතෘප්තියෙන් පීචිත වෙති.

බෞද්ධයාගේ ආර්ථික පීඩනය එනම් ධනය ඉපැයීම, ධනය වැය කිරීම සහ දැහැම් සරල පීඩනයක් ගත කිරීම යන කාරණා වල දී ද වඩාත් ඉස්මතු වන්නේ බෞද්ධකමට වඩා වෙළඳපොළ ආර්ථික ක්‍රමය සමග ඉස්මතු වන තණ්හාවයි. බහුතරයක් අධාර්මික ව, අධික තණ්හාවෙන් අසීමිත ව ධනය ඉපැයීමෙන් සතුට සෙවීමට උත්සාහ දරති. ධනය වැය කිරීමේ දී ද බෞද්ධයාගේ බෞද්ධකම අමතක වී ඇති බවත්, වෙළඳපොළ ආර්ථික ක්‍රමයෙන් ජනනය වූ ගති පැවතුම් බෞද්ධයාගෙන් වඩාත් ඉස්මතු වන බව පෙනේ. ධනය වැය කිරීමේ දී පීඩනය වඩාත් සැපවත් කර ගැනීමට අධික තණ්හාවෙන් තරගකාරී ලෙස බටහිර ගැති පරිභෝජන රටාවකට බෞද්ධයා අනුගත වී ඇත. වෙළඳපොළ ආර්ථිකය මගින් ජනනය කරන විවිධ වුවමනාවන් සන්තර්පණය කිරීමට බෞද්ධයා නිරතුරු ව ප්‍රයත්න දරයි. බෞද්ධාගමානුකූල ව අත්කරගන්නා ලෞකික සැපතට වඩා වෙළඳපොළ ආර්ථික ක්‍රමය මගින් ලබා ගත හැකි සැපත කෙරෙහි වත්මන් බෞද්ධයින් වැඩි විශ්වාසයක් තබා ඇත.

අසීමිත වුවමනාවන් සන්තර්පණය කර ගැනීම සඳහා උපයන ආදායම ප්‍රමාණවත් නො වීම මෙතෙක් තමන් පරිභෝජනය කරන සහ අත්කරගෙන තිබෙන ඉඩම්, නිවාස, ගෘහ භාණ්ඩ ඡක්කියාව ආදිය පිළිබඳ තෘප්තිය අඩුකම ආදායමට වඩා වියදම් වැඩිකම ආදිය හේතුවෙන් බෞද්ධයින් බහුතර පිරිසක් ඉතා අතෘප්තියෙන් පීඩිත වෙති. අවම පීඩන තත්ත්වයකට ප්‍රමාණවත් ආදායමක්, නිවාස, ගෘහ භාණ්ඩ ආදිය බෞද්ධයන් බහුතරයක පැවතියත් ලද දෙයින් සතුටු ව ලෞකික සැපතක් අත් විඳින්නේ ඉතා අතලොස්සකි. බොහෝ බෞද්ධයින්ට මූලික අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීමට ප්‍රමාණවත් පහසුකම් පැවතියත් ඔවුහු ලද දෙයින් සතුටු නොවී අසීමිත වුවමනාවන් පසුපස හඹා යමින් ඉතා අතෘප්තියෙන් පීඩිත වෙති. ශ්‍රී ලාංකික බෞද්ධයා වෙළඳපොළ ආර්ථික දර්ශනය වැළඳගෙන එමගින් කිසි දිනෙක ළඟා කර ගත නොහැකි ලෞකික සැපතක් පසු පස ගමන් කරයි.

වෙළඳපොළ ආර්ථික දර්ශනය තුළ නාම මාත්‍රිකව පවතින බෞද්ධ ජන සමාජයක් මෙම ප්‍රදේශයේ පවතින බව මින් වඩාත් ගම්‍ය වේ.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

Jhingan, M.L. 1996. *The Economics of Development and Planning*. 29th Ed. Delhi: Konark Publishers Pvt. Ltd.

Lakshman, W.D.1997. *Dilemmas of Development*. Colombo: Sri Lanka Association of Economists.

Rahula, Walpola. 1959. *What the Buddha Taught*. London: The Gordon Fraser Gallery Ltd.

Schumaker, E.F.1973.*Buddhist Economics*.
www.smallisbeautiful.org

Thirlwall, A.P.1999. *Growth and Development*. 6th Ed. London: Macmillan.

Wagner, Hans-Guenter. 2005. *On Buddhist Economics as a Science of Right*

Tideman,G.S.2004. *Towards a New Paradigm in Economics and Development*.
www.grossinternationalhappiness.org .

Livelihood. www.grossinternationalhappiness.org.

www.buddhanetz.org

ଭୁବନେଶ୍ୱରୀ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ

www.urbandharma.org

National Digitization Project

National Science Foundation

Institute : Sabaragamuwa University of Sri Lanka

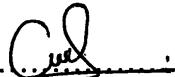
1. Place of Scanning : Sabaragamuwa University of Sri Lanka, Belihuloya

2. Date Scanned : 2017-10-02

3. Name of Digitizing Company : Sanje (Private) Ltd, No 435/16, Kottawa Rd,
Hokandara North, Arangala, Hokandara

4. Scanning Officer

Name : S. A. C. Sadarawan

Signature :

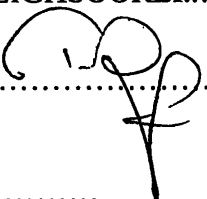
Certification of Scanning

I hereby certify that the scanning of this document was carried out under my supervision, according to the norms and standards of digital scanning accurately, also keeping with the originality of the original document to be accepted in a court of law.

Certifying Officer

Designation : LIBRARIAN

Name : T.N. NEIGHSOOREI

Signature :

Mrs.

REI

Sabaragamuwa

of Sri Lanka
Lanka
S
S

Date : 2017-10-02

"This document/publication was digitized under National Digitization Project of the National Science Foundation, Sri Lanka"